

DOHLEDOVÉ ZÁTĚŽOVÉ TESTY VYBRANÝCH BANK

Sekce dohledu nad finančním trhem
Sekce finanční stability

2019

SHRNUTÍ

Souhrnné výsledky dohledových zátěžových testů (dále „DZT“) tuzemských bank podléhajících dohledu ČNB¹ (tvořících zhruba 91 % aktiv bankovního sektoru v ČR) potvrdily jejich dostatečnou odolnost vůči případnému hypotetickému nepříznivému ekonomickému vývoji. Kapitálová vybavenost testované části bankovního sektoru by zůstala výrazně nad 8% regulačním minimem i v zátěžovém scénáři, který předpokládá silný pokles ekonomické aktivity v ČR i zahraničí. Hlavním zdrojem odolnosti je celkový kapitálový poměr a rentabilita aktiv a kapitálu, které ke konci roku 2018 dosahovaly 18,4 %, resp. 1,2 a 16,2 %. Nejvýznamnějším ze sledovaných rizik bylo tradičně úvěrové riziko.

1. ÚVOD

Dohledové zátěžové testy provádí ČNB ve spolupráci s vybranými domácími bankami, resp. bankovními skupinami od roku 2009. Slouží k vyhodnocení rizik², kterým jsou vystaveny v případě hypotetického nepříznivého ekonomického vývoje reprezentovaném *Nepříznivým scénářem*, jež stanovuje ČNB. Výsledky využívá sekce dohledu nad finančním trhem ČNB v procesu dohledu a hodnocení kapitálové vybavenosti jednotlivých bank.³ Metodologie DZT vychází od roku 2018 z pravidel Evropské bankovní autority pro zátěžové testy bank EU (EU-wide stress test) upravených o specifika bankovního systému ČR.

2. MAKROEKONOMICKÉ SCÉNÁŘE

Základní scénář je založen na makroekonomické prognóze ČNB zveřejněné ve Zprávě o inflaci I/2019 a v letošním roce předpokládá růst ekonomické aktivity blízko 3 %.⁴ V příštích dvou letech si růst HDP udrží meziroční dynamiku do 3 % (Graf 1), mzdy nadále porostou svižným tempem a obecná nezaměstnanost setrvá na současných nízkých hodnotách na celém horizontu scénáře. S prognózou je konzistentní nárůst tržních úrokových sazeb.

Nepříznivý scénář předpokládá výrazný pokles ekonomické aktivity v Evropě. Kombinace útlumu zahraniční a posléze i domácí poptávky zapříčiní výrazný a déle trvající propad ekonomické aktivity v ČR a způsobí recesi ve tvaru „V“. Recese trvající celkem 9 čtvrtletí způsobí propad meziročního růstu reálného HDP z 2,3 % k počátku testu až na -5,8 % (Graf 1), výrazně roste nezaměstnanost. Potíže v reálné ekonomice dopadají i na finanční sektor. Měnová politika zůstává uvolněná, tříměsíční sazba PRIBOR setrvává na velmi nízké úrovni na celém horizontu testů a měnový kurz razantně oslabuje. Dlouhodobé výnosy českých státních dluhopisů nejprve pozvolna klesají a následně rostou.

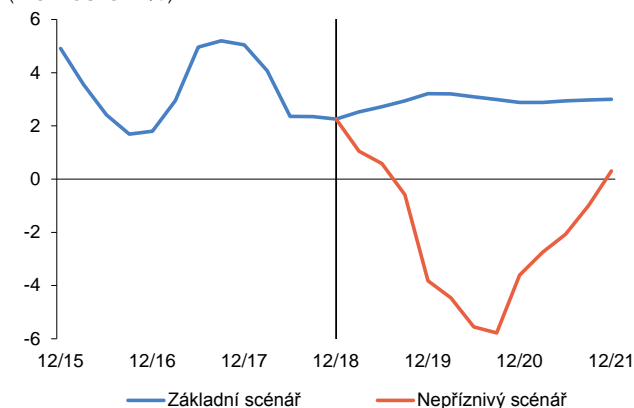
1 15. kola DZT se zúčastnily: Česká spořitelna, Československá obchodní banka, Komerční banka, Raiffeisenbank, UniCredit Bank, Air Bank, Creditas, Equabank, Expobank, Fio banka, J&T bank, Moneta Money Bank, PPF banka, Raiffeisen stavební spořitelna, Sberbank, Wüstenrot stavební spořitelna, Česká exportní banka a Českomoravská záruční a rozvojová banka.

2 DZT pokrývá rizika úvěrová, tržní, operační, úrokových výnosů a nákladů a kapitálu.

3 Článek 100 Směrnice Evropského parlamentu a rady 2013/36/EU, tzn. CRD.

4 *Základní scénář* a *Nepříznivý scénář* byly vytvořeny výhradně pro potřeby zátěžového testování. *Základní scénář* za horizontem prognózy ze Zprávy o inflaci – I/2019 ani *Nepříznivý scénář* nejsou oficiální prognózou ČNB. Blíže viz ZFS 2018/2019.

Graf 1
Alternativní scénáře: vývoj růstu reálného HDP
(meziročně v %)

Pramen: ČNB

Tab. 1
Dopad zátěžového scénáře

	Skutečnost	Základní scénář	Nepříznivý scénář
	31. 12. 2018	31. 12. 2021	31. 12. 2021
Čistý zisk po zdanění (mld. Kč)	72,3	59,6	-0,3
CET1 kapitál (mld. Kč)	426,1	474,2	375,9
Regulační kapitál (mld. Kč)	452,5	499,6	402,1
Rizikově vážená aktiva (mld. Kč)	2 455,7	2 479,4	2 715,3
Kapitálový poměr CET1 (%)	17,4 %	19,1 %	13,8 %
Celkový kapitálový poměr (%)	18,4 %	20,2 %	14,8 %

Pramen: ČNB

3. VÝSLEDKY

V *Základním scénáři* umožňuje přetrvávající vysoká rentabilita růst objemu celkového regulačního kapitálu (+10,4 %). I přes mírný nárůst rizikově vážených aktiv (+1,0 %) tak dochází ke zvýšení celkového kapitálového poměru na 20,2 %.

Prudký pokles zisků (o 100,4 %), resp. propad do ztráty v *Nepříznivém scénáři* způsobený zejména nárůstem úvěrových rizik působí nepříznivě na objem celkového regulačního kapitálu (-11,1 %) při současném zvýšení objemu rizikově vážených aktiv (+10,6 %). To se následně projevuje v poklesu celkového kapitálového poměru na 14,8 %, což je však výrazně nad regulační hranicí 8 %. Výsledky DZT tak potvrzují vysokou odolnost testované části bankovního sektoru v případě nepříznivého ekonomického vývoje.

4. FREKVENCE DOHLEDOVÝCH ZÁTĚŽOVÝCH TESTŮ

Dohledové zátěžové testy bank budou v případě standardního vývoje ekonomického a finančního prostředí nově prováděny s dvouletou frekvencí. Příští dohledové zátěžové testy tedy ČNB plánuje uskutečnit v roce 2021. ČNB se nicméně může vrátit ke každoročnímu zátěžovému testu v případě výrazných změn finanční či makroekonomické situace nebo jiných významných skutečností.